

og derfor foreslaar jeg det kommende Udvalg, at vi resolut gør Indstilling for at faa det af Socialdemokraterne stillede Forslag gennemført. Det er et godt Forslag i 10 Paragraffer, det er klart og tydeligt og behøver ikke mange Forklaringer og Fortolkninger, og det betyder jo Gennemførelsen af de Herrers og vor gode Idé, at Jorden bør være Samfundseje. Naar det ærede Medlem siger, at kun 1 pCt. af Jorden er Fæstegods, vil det jo ikke sige 1 pCt. af Fæstejorden, men 1 pCt. af Danmarks Jord, og det er dog vel nogle Tusind Tønder Land. Det var godt, om vi kunde skærme denne sidste Rest mod at gaa over i Spekulationen, og jeg henstiller til det ærede Medlem at slutte sig til Bestræbelserne i saa Henseende. Men nu kan vi jo tale om det i Udvalget.

Fraenkel: Det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) ytrede, at jeg havde pralet af, at mit Parti var et Mellemstandsparti. Hvorledes man kan prale af at tilhøre en Mellemstand, kan jeg ikke rigtig indse; jeg vilde til Nød kunne forstaa, om jeg havde pralet af at tilhøre et Overklasse-Parti, men at man kan prale af at tilhøre en Mellemklasse i Samfundet er jeg, som sagt, ikke i Stand til at forstaa. Det ærede Medlem tilføjede, at Valget vilde vise, hvorvidt det konservative Folkeparti var et Mellemstandsparti. Nej, vi behøver saamænd ikke i saa Henseende at vente til de kommende Valg, det har Valget forlængst bevist. Naar et Parti tæller noget over 80,000 Stemmer, saa er det nødt til at være et Mellemstandsparti. Saa vidt jeg erindrer, tæller Socialdemokratiet 107,000 Stemmer. Hvad det ærede Medlems eget Parti angaar, hævdede han, at det var rigtignok et ganske andet Parti, det talte sine Medlemmer lige fra Toppen af Samfundet og helt ned til dets Bund. Jeg maa tilstaa, at naar man har en saa stor Terrin at øse af, er det noget lidt at møde op med at være Landets mindste Parti — saa vidt jeg husker med et Par og tresindstyve Tusinde Stemmer, og det, vel at mærke, med kraftig Støtte af Socialdemokratiet, for uden det havde det ærede radikale Parti ikke en Gang haft saa meget at regne med. Vi behøver derfor ikke at vente til Valget; det fremgaar ganske simpelt af Stemmetallet ved sidste Kampvalg, at vi er et Mellemklasseparti. Det er ikke noget at prale af, heller ikke noget at genere sig over, vi er et Mellemklasseparti, det er simpelthen en Kendsgerning.

Landbrugsministeren (K. Pedersen):

Det ærede Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen) udtalte, at jeg krævede, at Udvalget skulde forme et Forslag, før jeg skaffede Oplysningerne, og at det var den omvendte Verden. Det kan jeg ikke indse. I det Forslag, som Underudvalget blev enigt om, stod der, at man skulde have Lov til at tilbageholde et Hus for hver 30,000 Kr.s Ejendomsskyld — for hver 25,000 Kr.s Ejendomsskyld af Skov. Hvis jeg nu imidlertid sender Spørgsmaal ud til Godsejerne, og de er saa velvillige at give de ønskede Oplysninger, men Udvalget saa, naar jeg er færdig, erklærer: Nej, nu skal det ikke være 30,000 Kr., men 50,000 Kr., saa skal jeg igen ud at spørge. Derfor mener jeg, at naar man skal gaa til private Folk for at faa disse Oplysninger, er det rart at vide, hvad det egentlig drejer sig om, før man spørger. Det ærede Medlem sagde endvidere, at mit Forslag drejede sig ikke om saa mange Huse, her vilde det nok blive det dobbelte Antal, og det ærede Medlem spurgte, hvorfor jeg havde trukket Skellet efter Loven af 1902. Det kunde det ærede Medlem imidlertid selv svare paa. Jeg har taget det Forslag, som den om Fæstevæsenets Afløsning nedsatte Kommission blev enig om, men jeg har i og for sig ikke noget imod at gaa længere med Hensyn til Husene, ogsaa længere, end Udvalget her blev enigt om at gaa. Naar jeg fremsatte Lovforslaget, saaledes som det foreligger, er Grunden den, at det kunde forelægges saaledes, uden at man behøvede at være udsat for, at det blev et Kampforslag. Hvad Rigsdagen kan blive enig om at forbedre ved Lovforslaget, er jeg for øvrigt meget villig til at gaa med til; men Tiden er ikke inde til Kamp i saa Henseende. Man skal tage den Sag, vi her lovgiver om, nogenlunde roligt, hvis det skal lykkes at gennemføre den under disse Forhold.

Det ærede Medlem spurgte ogsaa om, hvor mange Huse der overgik til Selveje paa Ledreborg. Det kan jeg ikke svare paa, men jeg har sagt, at de Oplysninger, som Udstykningsforeningerne er i Besiddelse af med Hensyn til Udstykning og Salg af Fæstegods, skal Udvalget faa. Det ærede Medlem ytrede endvidere, at overfor Fæstegaardene kunde man øve Tvang, men det var tvivlsomt, hvorvidt man kunde gøre det med Hensyn til Husene, og det er det netop ogsaa. Derfor tog jeg ogsaa det Forslag, som der var opnaaet Enighed om i Fæstekommissionen, og gik ikke længere; saa mente jeg, der ikke var Grund